

POUTNÍ MÍSTO KOSTELNÍ VYDRŇÍ A JINDŘICHŮV HRADEC

Kromě toho, že v roce 1960 bylo celé Dačicko, včetně Kostelního Vydří, připojeno k okresu Jindřichův Hradec a že mnozí jindřichohradečtí farníci chodívali do Kostelního Vydří na červencovou pouť (16.7.) k Panně Marii Karmelské, vztah mezi Kostelním Vydřím a poddanským městem Jindřichův Hradec, respektive jeho vrchností, začal právě před 300 lety, kdy pan P. Jan Karel Jáchym Felix Slavata, OCarm.D. se v podstatě stal duchovním otcem (jak ho příhodně nazval Dr.M.Buben ve své Encyklopedii církevních řádů) tohoto poutního místa a později konventního kostela v Kostelním Vydří, které leží 3 km severně od Dačic. V následujícím textu se nebudeme zabývat popisem tohoto poutního místa a podrobněji jeho celou historií, ale vlastně jen jeho vznikem. Musíme však začít trochu popořadě a při té příležitosti si také ukážeme, jak jindřichohradecké panství, včetně Jindřichova Hradce, přešlo z rodu pánů z Hradce na rod Slavatů a pak Černínů.

Když 24. ledna 1604 zemřel držitel jindřichohradeckého panství pan Jáchym Oldřich z Hradce, vymřel jím starobylý rod „pánů z Hradce“. A protože neměl žádné potomky, připadlo veškeré panství pánů z Hradce, což byl tehdy obrovský majetek, jeho jediné sestře Lucii Otílii z Hradce, která byla v té době již dva roky (1602) provdána za Viléma Slavatu z Chlumu a Košumberka. Tak po pánech z Hradce se zdejší panství dostalo pod vládu rodu Slavatů. **Vilém Slavata** se výrazně zapsal nejen do historie Jindřichova Hradce, ale celé České země. Vždyť jako místodržitel zastupoval v Praze habsburského císaře a to právě jak v nelehké době silícího protestantismu (snad všichni jsme se ve škole učili, že 23.5.1618 byl protestantskými šlechtici vyhozen z okna pražského hradu), tak pak po bitvě na Bílé Hoře (1620) i v období rekatolizace. Tehdy díky úzkým vztahům s Vatikánem např. v roce 1625 docílil, že jindřichohradecké děkanství bylo povýšeno na infulované proboštví. Není místo se zde o něm, „vladaři domu hradeckého“, obdařeného mnoha dalšími tituly, funkcemi a vyznamenáními (např. řád zlatého rouna), dále rozepisovat. Zemřel 1.12.1652 a pochován byl v jezuitské hrobce pod kostelem sv. Máří Magdalény. Je však nutno podotknout, že **měl tři syny: Adama Pavla Slavatu** (zemřel v r. 1657 bezdětný), **Jáchyma Oldřicha Slavatu** (zemřel v r. 1645, tedy 7 let před smrtí svého otce) a **Františka Víta Slavatu** (zemřel také v r. 1645 bezdětný). **Pouze** druhorozený syn Viléma Slavaty, **Jáchym Oldřich, měl děti** a to opravdu hodně. Archivář P.František Teplý udává, že 6 jeho dětí zemřelo v mládí a **dospělosti se dožili 4 synové a 3 dcery**. Když Vilém Slavata zemřel, stal se pouze na pět let dědicem panství jeho prvorozený bezdětný syn Adam Pavel. Ten, když se v roce 1657 odebral na věčnost a oba jeho mladší bratři byli v té době již mrtví, stal se dědicem panství prvorozený syn jeho zemřelého bratra Jáchyma Oldřicha, který se jmenoval Ferdinand Vilém. Když v roce 1673 zemřel a protože měl pouze 4 dcery a žádného syna, přešlo panství na jeho bratra (druhorozeného syna Jáchyma Oldřicha) Jana Jiřího Jáchyma. Ten v roce 1688 zemřel a protože zanechal také pouze dcery, celá situace se opakovala. Dědicem panství se stal jeho bratr (třetírozený syn Jáchyma Oldřicha) František Leopold Vilém. Zde však nastala vážná komplikace. Byl totiž knězem, dokonce I. kanovníkem katedrální kapituly v Pasově. Aby zachránil pokračování rodu Slavatů, obětoval své kněžství a na základě papežské dispence bylo dosaženo jeho laicizace, oženil se v roce 1690 (bylo mu 51 let) s cílem mít syna-dědice. To se však nepodařilo, neboť už v roce 1691 bezdětný zemřel. A tak, **když první tři synové Jáchyma Oldřicha Slavaty zemřeli bez mužských potomků, zbýval ještě jako potenciální pokračovatel rodu jeho nejmladší syn Jan Karel Jáchym Felix Slavata**. Ten to však, také jako osoba duchovní, rázně odmítl, i když mu možnost laicizace nabízel sám papež Alexander VII.. Prý prohlásil: „I když rod Slavatů vymře, proto svět přece nezahyne“. Jednak totiž moc dobře věděl, jak dopadl jeho bratr-pasovský kanovník, jednak jeho život byl úplně jinak zaměřen (viz níže). Když tedy odmítl převzít dědictví panství rodu Slavatů, bylo toto na základě rozhodnutí soudu a smlouvy ze 17.11.1693 rozděleno na pět částí. Část jindřichohradecká připadla dceři Jana Jiřího Jáchyma Slavaty Marii Josefě Slavatové, provdané za Jakuba Heřmana Černína a tak se po rodu pánů z Hradce a rodu Slavatů (jen 3 mužské generace) stal rod Černínů posledním majitelem zdejšího panství.

Vraťme se však k **P. Janu Karlu Jáchymu Felixi Slavatovi (1641 – 1712)**, jehož dědečkem, jak z výše uvedeného textu vyplývá, byl císařský místodržitel pan Vilém Slavata z Chlumu a Košumberka, vladař domu hradeckého. Jan Karel Jáchym Felix Slavata se narodil 13.1.1641, v letech 1648 až 1654 byl studentem jindřichohradeckého jezuitského gymnasia, pak byl vychováván ve Vídni na císařském dvoře, studoval filosofii v Německu a právo v Holandsku. Potom pobýval v Telči a kromě jiného, v nádherných lesích pod horou Javořice, se také oddával myslivosti. Při velkém honu 13.10.1662, nedaleko vsi Vanov (3 km od Telče), spadl do chvojím zakryté hluboké jámy (past na vlky). Marně volal o pomoc. Prožil zde celou noc a učinil slib, že vyvázne-li z jámy živý, vstoupí do kláštera. Skutečně se mu nic nestalo, ráno ho vytáhli sedláci z Vanova. Slavata jim daroval 200 zlatých a nad jámou nechal postavit kapli sv. Karla Boromejského. Také splnil svůj slib, vstoupil do přísného řádu bosých karmelitánů a přijal řádové jméno Karel Felix a sancta Theresia. V letech 1680 – 1683 byl dokonce generálním představeným celého řádu. Většinou pobýval v Římě, ale udržoval i styky se svým rodným Jindřichovým Hradcem. Když v roce 1669 zde vyhořel františkánský klášter sv. Kateřiny, věnoval 200 zlatých na pořízení nových hodin na věž, v roce 1682 daroval františkánskému klášteru ostatky sv. Theodora, které byly s velkou slávou uloženy v Porciunkulové kapli (viz o tom nápisy na zdi v kapli). Čtyři roky před svojí smrtí (ve věku 68 let), při jedné návštěvě Telče, se tam setkal s majitelem vyderského statku (od r. 1694) panem Bernardem Jindřichem Butzem (Putz)z Rolsbergu, který mu vyprávěl, že v lese na kopci nad Vydřím se nachází Boží muka se zašlým obrázkem Panny Marie, který je každou sobotu ozářen zvláštním světlem. **Slavata mu poradil, aby tam nechal vystavět kapli**, slíbil, že ji posvětit a že do ní daruje milostný obraz Panny Marie Karmelské, což se také stalo. **Tak se Jan Karel Jáchym Felix Slavata stal duchovním otcem svatyně v Kostelním Vydří**. Malý kostelík, zasvěcený Panně Marii Karmelské, zde byl vystavěn v roce 1709, v letech 1737-1739 byl rozšířen a znovu přestavěn ještě v letech 1787-1789, kdy dostal současnou podobu. Jan Karel Jáchym Felix Slavata, jako poslední mužský potomek rodu Slavatů, zemřel 21.7.1712 ve věku 71 let v Římě, kde byl také v kostele sv. Pankráce pohřben.

Karmelitánský klášter v Kostelním Vydří slaví letos d v o j í v ý r o č í : 300 let od postavení prvního kostela a před 100 lety, 16.7.1909, v den svátku Panny Marie Karmelské (karmelitáni sem přišli v roce 1908), **se zde poprvé konala poutní slavnost** a zároveň i oslava 200. výročí založení tohoto poutního místa. zpracoval K.B.